

POSTANOWIENIE

Dnia 10 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Rafał Malarski

SSN Andrzej Tomczyk

w sprawie **A. P.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 10 marca 2022 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 4 marca 2009 r., sygn. akt II AKa (...), utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w L. z dnia 4 marca 2005 r., sygn. akt IV K (...),

postanowił:

1. oddalić wniosek;

2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. Jakuba Kondrata, Kancelaria Adwokacka w W., jako obrońcy skazanego z urzędu, kwotę 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa złote i osiemdziesiąt groszy), w tym 23% VAT, tytułem wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie wniosku o wznowienie postępowania;

3. zwolnić A. P. od kosztów sądowych postępowania wznowieniowego.

UZASADNIENIE

Obrońca z urzędu A. P. - „na wyraźne życzenie klienta” - na podstawie art. 540 § 3 k.p.k., złożył wniosek o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu

Okręgowego w L. z dnia 4 marca 2005 r., sygn. akt IV K (...), utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 4 marca 2009 r., sygn. akt II AKa (...). W konsekwencji obrońca wniósł o uchylenie w odniesieniu do skazanego tegoż wyroku Sądu Okręgowego w L. w zakresie, w jakim uznano go na mocy tego wyroku za winnego zarzucanych mu czynów oraz przywołanego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) w zakresie, w jakim wyrok skazujący A. P. został utrzymany nim w mocy i uniewinnienie skazanego od zarzucanych mu czynów, ewentualnie o przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w L..

W uzasadnieniu swego wystąpienia obrońca odwołał się do wyroków ETPCz, wydanych w sprawach przeciwko Polsce (Fąfrowicz, skarga nr 43609/07; Demski, skarga nr 22695/03 i W.S., skarga nr 43609/07), podnosząc, że w prawomocnie zakończonym postępowaniu doszło do naruszenia art. 6 k.p.k. i art. 6 ust. 3 lit. d EKPCz stanowiącego, iż każdy oskarżony o popełnienie czynu zagrożonego karą ma co najmniej prawo do przesłuchania lub spowodowania przesłuchania świadków oskarżenia oraz żądania obecności i przesłuchania świadków obrony na takich samych warunkach, jak świadków oskarżenia. W ocenie obrońcy naruszenie tych przepisów nastąpiło w wyniku oparcia skazania przede wszystkim na odczytanych na rozprawie wyjaśnieniach R. P.. Jak argumentuje obrońca, oskarżony już na etapie postępowania przygotowawczego w 2001 r. składał wnioski dowodowe o przeprowadzenie konfrontacji z R. P., lecz zostały one przez prokuratora oddalone, zaś przed rozpoczęciem przewodu sądowego R. P. zmarł. W efekcie Sąd Okręgowy w L. wydał wyrok skazujący w głównej mierze na podstawie odczytanych na rozprawie wyjaśnień R. P.. W konsekwencji zarówno oskarżony, jak i jego obrońca, nie mieli możliwości wykazania sprzeczności wyjaśnień R. P. z rzeczywistym stanem rzeczy oraz ich rozbieżności, co powinno skutkować tym, że wyjaśnienia R. P. w ogóle nie powinny zostać zaliczone w poczet materiału dowodowego, lecz pominięte.

W odpowiedzi na ten wniosek prokurator Prokuratury Krajowej wniósł o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o wznowienie postępowania w oczywisty sposób nie zasługiwał na uwzględnienie.

Rozpocząć należy od przypomnienia, że w orzecznictwie wywodzi się, iż: „Potrzeba” wznowienia postępowania, o której mowa w art. 540 § 3 k.p.k., może dotyczyć nie tylko postępowania w sprawie, do której odnosi się rozstrzygnięcie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka o naruszeniu Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, ale także do innych postępowań karnych, w których zaistniało

naruszenie postanowień Konwencji tożsame w układzie okoliczności faktyczno-prawnych do stwierdzonego w orzeczeniu tego Trybunału wydanym przeciwko Polsce (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2014 r., I KZP 14/14, OSNKW 2014, z. 8, poz. 59). Kluczowa jest więc owa tożsamość okoliczności faktyczno-prawnych.

Przechodząc już na grunt przedmiotowej sprawy stwierdzić trzeba, że w stosunku do A. P. nie zapadło korzystne rozstrzygnięcie ETPCz, co wprost wskazano w uzasadnieniu wniosku o wznowienie postępowania.

Jak już wskazano, obrońca odwołał się do wyroków ETPCz zapadłych w sprawach Fąfrowicz przeciwko Polsce, Demski przeciwko Polsce i W.S. przeciwko Polsce. W oczywisty sposób realia rozpatrywanej sprawy nie odpowiadają jednak okolicznościom faktyczno-prawnym postępowań, w których wydano owe wyroki ETPCz (obszernie do tych okoliczności odniósł się SN w postanowieniu z dnia 16 lipca 2013 r., III KO 118/12). Wynika to już choćby z racji tego, że sprawy rozstrzygane przez ETPCz dotyczyły odstąpienia od bezpośredniego przesłuchania świadka na rozprawie z powodu innej okoliczności, niż w przedmiotowej sprawie.

Przypomnieć zatem należy, że w niniejszej sprawie odstąpiono od bezpośredniego przesłuchania R. P. na rozprawie i odczytano protokół jego wyjaśnień dlatego, że zmarł on jeszcze przed rozpoczęciem przewodu sądowego. Tym samym o żadnej tożsamości okoliczności faktyczno-prawnych nie może tu być mowy, a w konsekwencji brak jest podstaw do wznowienia postępowania w oparciu o przesłankę z art. 540 § 3 k.p.k.

Ponadto za sprzeczne z prawem należy uznać zawarte we wniosku o wznowienie stanowisko skazanego, że wyjaśnienia R. P. w ogóle nie powinny zostać zaliczone w poczet materiału dowodowego, lecz pominięte z uwagi na to, że oskarżony i obrońca nie mieli możliwości wykazania rozbieżności i sprzeczności tych wyjaśnień ze stanem rzeczywistym.

Z tych wszystkich względów orzeczono, jak na wstępie.